

Sigtuna Skolstiftelse
Sigtunaskolan Humanistiska Läroverket
Box 508
193 28 Sigtuna

Genomförd regelbunden tillsyn i Sigtunaskolan Humanistiska Läroverket

Inledning

Skolinspektionen har granskat verksamheten i Sigtunaskolan Humanistiska Läroverket, med Sigtuna skolstiftelse som huvudman och belägen inom Sigtuna kommun. Besök gjordes i skolan den 11 och 12 november 2008.

Vid den regelbundna tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för eleverna att nå de nationella målen. Inspektionen bedömer om huvudmannen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten.

Den regelbundna tillsynen behandlar tre områden: **Kunskaper, utveckling och lärande, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Tillsynen syftar inte till att ge en heltäckande bild av all verksamhet vid den aktuella tidpunkten. Övergripande information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (http://www.skolinspektionen.se/Regelbunden_tillsyn/).

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från huvudmannen och skolan, dels den information som samlats in under besöket. I Sigtunaskolan Humanistiska Läroverket intervjuades skolchefen tillika verkställande direktören i Sigtuna skolstiftelse, rektorn, biträdande skolledare, lärare, annan personal och elever. Även annan information om huvudmannen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Verksamhetens omfattning och organisation vid den regelbundna tillsynen

Tabell 1: Antal elever i Sigtunaskolan Humanistiska Läroverket

Skolan/verksamheten	Antal elever
Grundskola	146
Gymnasieskola	412

Källa: Skolans egna uppgifter

Sigtunaskolan Humanistiska Läroverket är en av landets tre riksinternatskolor, enligt förordningen (1991:1080) om riksinternatskolor. Skolan bedriver också utbildning för examen International Baccalaureate (IB) enligt förordningen (SkolFS 2002:7) om internationell gymnasial utbildning i Stockholm och Göteborg samt vid Sigtunaskolan Humanistiska Läroverket i Sigtuna.

På grundskolenivå anordnas årskurserna 7–9, för vilka skolan också uppfyller de krav som International Baccalaureate Office (IBO) stället för The Middle Years Programme. På gymnasial nivå anordnas utbildning på Naturvetenskapsprogrammet (NV) med inriktningen Naturvetenskap och på Samhällsvetenskapsprogrammet (SP) med inriktningarna Ekonomi, Samhällsvetenskap och språk samt den lokala inriktningen Ekonomi med engelska som studiespråk (av skolan benämnd SE-programmet). IB-utbildningen omfattar pre-IB år 10 och IB Diploma Programme år 11–12.

Under styrelsen för Sigtuna skolstiftelse är skolans ledning organiserad med en skolchef, som också är verkställande direktör för stiftelsen. Under skolchefen finns en befattningshavare som rektor och en som internatchef; den senare upprätthålls för närvarande av skolchefen. Rektor, som särskilt inriktar sitt arbete på SP, SE och IB, har till sitt förfogande två biträdande rektorer, med särskilt ansvar för årskurs 7–9 (10) och NV respektive utvärderingar, kvalitetsredovisningar, IT samt intern och extern kommunikation.

Helhetsbedömning

Skolinspektionen bedömer att verksamheten i Sigtunaskolan Humanistiska Läroverket i många avseenden motsvarar kraven i det nationella utbildningsuppdraget. Bland annat förtjänar att framhållas det värdegrundarbete som skolan bedriver under rektors ledning och som svarar väl mot de särskilda utmaningar som möter på en internatskola där elever tillbringar en dominerande del av sin tid under studieåren. Personaltätheten är hög och förutsättningarna för att upptäcka och åtgärda stödbehov är goda. Kunskapsresultaten vid skolan överstiger riksgenomsnittet.

De områden där skolan inte lever upp till de nationella kraven hänför sig framför allt till verksamhetens inriktning på de nationella målen, särskilt målen i läroplanen. Särskilt behöver strukturerna utvecklas för att styra, genomföra och resultatsäkra i enlighet med det målstyrda skolsystemets former, bland annat med lokal arbetsplan, skriftlig kvalitetsredovisning och utvecklat elevinflytande.

I bedömningarna nedan redovisas inom vilka områden skolan behöver vidta åtgärder. Det är huvudmannen som har det yttersta ansvaret även för dessa. Senast inom tre månader från dagen för beslutet, dvs. senast den 19 mars 2009 ska huvudmannen redovisa till Skolinspektionen, avdelningen i Lund vilka åtgärder som vidtagits.

Bedömningar

I detta material används begreppet styrdokument som en samlande beteckning för relevanta författningar och allmänna råd.

1 Kunskaper

Inom detta granskningsområde behandlas skolans kunskapsresultat och arbetet för att varje elev ska nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger för att eleverna ska nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om eleverna tillägnar sig kunskaper i enlighet med läroplanens mål, programmålen och kursplanernas mål.

Tabell 2: Resultat för elever i årskurs 9

	Skolan					Riket ¹
	2003	2004	2005	2006	2007	2007
Genomsnittligt meritvärde	241,1	236,9	247,2	238,5	238,5	207,3
Andel (%) som ej nått målen i samtliga ämnen	30,4	19,4	21,1	30,6	35,7	23,9
Andel (%) behöriga till nationellt program	98,2	90,3	98,6	87,5	90,0	89,1

Källa: Skolverkets statistik

. = Uppgift saknas

.. = Uppgift kan ej visas, då resultatuppgiften baseras på färre än 10 individer

Tabell 3: Resultat för elever i gymnasieskolans årskurs tre

	Skolan					Riket	
						Fristående skolor	Kommunala skolor
	2003	2004	2005	2006	2007	2007	2007
Naturvetenskapsprogrammet (NV)							
Genomsnittlig betygspoäng	17,3	16,7	17,1	17,8	17,9	16,7	16,2

¹ Uppgifter baserade på samtliga huvudmän i riket

Andel (%) med grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier	96,3	100	100	100	100	95,3	95,8
Samhällsvetenskapsprogrammet (SP)							
Genomsnittlig betygspoäng	15,4	15,6	15,6	15,5	15,4	15,1	14,7
Andel (%) med grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier	93,8	97,1	96,7	90,0	96,3	91,1	91,6
Totalt							
Genomsnittlig betygspoäng	15,9	15,9	15,9	16,0	16,0	14,2	14,0
Andel (%) med grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier	94,4	98,0	97,4	92,1	97,1	88,9	89,6

Källa:

. = Uppgift saknas

.. = Uppgift kan ej visas, då resultatuppgiften baseras på färre än 10 individer

Kommentar och bedömning:

Elevernas kunskapsresultat överstiger riksgenomsnittet i både grundskolan och gymnasieskolan. Resultatbilden är likartad de senaste fem år för vilka statistik föreligger. Skolan har dock en förhållandevis hög andel elever som i grundskolan inte nått målen i alla ämnen, vilket av rektor förklaras med att ett flertal elever påbörjar sina studier vid skolan först i slutet av grundskolan efter att ha haft sin tidigare skolgång utomlands.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Bedömningspunkter

- 1.2.1** Lärarna följer fortlöpande upp elevernas kunskapsutveckling och resultat i alla ämnen i grundskolan och kurser i gymnasieskolan i förhållande till styrdokumentens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

- 1.2.2** Varje elev ges minst en gång per termin ett utvecklingssamtal där man – i gymnasieskolan med den individuella studieplanen som grund – ger en samlad information om elevens kunskapsutveckling och studiesituation.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

- 1.2.3** Lärarna i grundskolan upprättar en framåtsyftande individuell utvecklingsplan i samband med utvecklingssamtalet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

Enligt grundskoleförordningen ska läraren i samband med utvecklingssamtal i en framåtsyftande individuell utvecklingsplan skriftligt redovisa vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möj-

ligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna. Den framåtsyftande planen ska innehålla en tydlig information om elevens kunskaper i relation till de nationella målen.

De individuella utvecklingsplaner som upprättas i Sigtunaskolan Humanistiska Läroverket saknar anknytning till de nationella uppnåendemålen i kursplanerna för elevens utbildning och redovisar ofullständigt skolans insatser för att eleverna ska nå målen.

Skolinspektionen bedömer att skolans behöver utveckla sitt arbete med individuella utvecklingsplaner så att de uppfyller förordningens krav.

1.3 Bedömning och betygssättning

Bedömningspunkter

- 1.3.1** Lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven i grundskolan och kursproven i gymnasieskolan för att bedöma elevers kunskapsutveckling och som stöd för betygssättning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

- 1.3.2** Lärarna utgår vid bedömning och betygssättning från de nationella målen i kursplanerna och från betygskriterierna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

- 1.3.3** Betyg sätts och utfärdas, betygskatalog förs och – i grundskolan – skriftliga bedömningar ges enligt författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.4 Genomförande av utbildningen

Bedömningspunkter

- 1.4.1** Läroplanens mål att sträva mot, kursplanernas mål och i gymnasieskolan programmålen anger inriktningen för skolans utbildning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering
Enligt skollagstiftningen ska verksamheten i skolan inriktas på att nå de nationella målen. Rektor har ansvar för att eleverna får information om målen för utbildningen. I den lokala arbetsplanen ska framgå hur skolan avser att förverkliga målen. Medan kursplanernas mål är påtagliga i undervisningen vid Sigtunaskolan Humanistiska Läroverket, är arbetet inte på samma systematiska sätt inriktat på läroplanens mål och programmålen. Elevernas kännedom om dessa framstår också som bristfällig. Vidare framgår inte tillräckligt av den lokala arbetsplanen hur de nationella målen ska förverkligas. Skolinspektionen bedömer att styrelsen och rektor behöver tillse att verksamheten i högre grad på ett systematiskt sätt inriktas på läroplanens mål och programmålen. För ändamålet behöver också arbetsplanen som styrinstrument förbättras och informationen till eleverna om läroplanens mål och programmålen utvecklas.

1.4.2 Eleverna har inflytande över hur deras utbildning utformas och ges möjlighet att kunna påverka, vara delaktiga och ta ansvar.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering
Enligt läroplanen ska eleverna ha inflytande över hur deras utbildning utformas och ges möjlighet att kunna påverka, vara delaktiga och ta ansvar. För detta fordras att skolan har klargjort utbildningens mål och elevernas rättigheter. Utbildningen vid Sigtunaskolan Humanistiska Läroverket präglas inte av så utvecklade former av elevinflytande som läroplanen förutsätter och eleverna har inte fått någon mer ingående information om det utbildningssystem som de ska verka som ansvarstagande aktörer i. Skolinspektionen bedömer att elevinflytandet och elevernas kännedom om mål och rättigheter behöver förbättras.

1.4.3 Eleverna i grundskolan ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.4.3 Gymnasieskolan strävar mot att varje elev utvecklar en insikt om sitt eget sätt att lära och en förmåga att utvärdera sitt eget lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna och med det omgivande samhället för att göra skolan till en god miljö för elevernas utveckling och lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov
Bedömningspunkter

1.5.1 Skolans undervisning anpassas till den enskilde elevens behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.5.2 Särskilt stöd ges till elever som har svårigheter i skolarbetet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.5.3 Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

2 Normer och värden

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Bedömningspunkter

2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

2.1.3 Skolan har upprättat en likabehandlingsplan i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

Enligt lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever ska huvudmannen för verksamheten eller den huvudmannen bestämmer se till att det finns en likabehandlingsplan för varje enskild verksamhet. Planen ska syfta till att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Planen ska årligen följas upp och ses över.

Sigtunaskolan Humanistiska Läroverket har en likabehandlingsplan gemensam för både grund- och gymnasieskolan som till stor del uppfyller författningens krav. Emellertid utgår inte likabehandlingsplanen från en aktuell kartläggning av verksamhetens behov, som grund för planerade åtgärder under det kommande året. Vidare bör skolan beakta behovet av en specifik kartläggning med utgångspunkt från varje skolform.

Skolinspektionen bedömer att likabehandlingsplanen och arbetet med denna

behöver förbättras med en kartläggning och åtgärder utifrån aktuella behov i respektive skolform.

3 Ledning och kvalitetsarbete

Inom detta granskningsområde behandlas tillgång till utbildning samt verksamhetens ledning och personal och hur skolan följer de nationella bestämmelserna som omfattar dessa grupper. Den regelbundna tillsynen granskar dessutom rektors och personalens ansvarstagande för skolans målinriktning och myndighetsutövning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Bedömningspunkter

3.1.1 Varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar och den erbjudna undervisningstiden kan redovisas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.1.2 Skolan erbjuder eleverna valmöjligheter i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.1.3 Grundskolan anordnar undervisning i svenska som andraspråk i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

För svenska som andraspråk finns en nationell kursplan fastställd. Vid Sigtunaskolan Humanistiska Läroverket anordnas för ett antal elever undervisning i form av en lokal kurs i svenska som andraspråk, inom vilken betygsätts med utgångspunkt i betygskriterier i en lokalt fastställd kursplan. Skolinspektionen bedömer att detta inte är förenligt med författningarna och att undervisningen ska bedrivas enligt den nationella kursplanen.

3.1.4 Gymnasieskolans lokala kurser uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

Enligt gymnasieförordningen får styrelsen för utbildningen besluta om att inrätta lokala kurser. En lokal kurs ska ge kunskaper i ett eller flera ämnen inom ett bestämt kunskapsområde och svara mot sådana behov som inte tillgodoses genom en nationellt fastställd kursplan. Styrelsen för utbildningen fastställer det antal gymnasiepoäng som en kurs omfattar.

Vid Sigtunaskolan Humanistiska Läroverket finns ett antal lokala kurser som i olika avseenden strider mot författningarna. Bland annat finns kurser som avser kunskaper som motsvaras av mål i en nationell kurs. Vissa kursplaner redovisar inte mål och kunskapsnivå vid kurslut för att ge tillräckliga anvisningar för kursens genomförande. Andra kursplaner ger inte utrymme för lärare och elever att planera kursens genomförande. Det förekommer också betygskriterier som antingen saknar tillräcklig precisering av kunskaperna eller innefattar otillbörliga krav, såsom viss aktivitet eller liknande.

Skolinspektionen bedömer att styrelsen måste se över skolans lokala kurser och vidta åtgärder så att de lever upp till författningarnas krav.

3.1.5 Skolan erbjuder eleverna studie- och yrkesorientering.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.2 Personalens utbildning
Bedömningspunkter
3.2.1 Skolans lärare har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.2.2 Rektor har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.3 Rektors ansvar

Bedömningspunkter

3.3.1 Rektor håller sig förtrogen med det dagliga arbetet och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att utbildningen inriktas på att nå de nationella målen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.3.2 Rektor fattar beslut enligt bestämmelserna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.3.3 Lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg följs.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.4 Kvalitetsarbete

Bedömningspunkter

3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

Enligt förordningen om kvalitetsredovisning ska kvalitetsredovisningen innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser vidta för ökad måluppfyllelse. I kvalitetsredovisningen ska verksamhetens förutsättningar, arbetet i verksamheten och utbildningens måluppfyllelse redovisas. I kvalitetsredovisningen ska uppföljning och utvärdering av likabehandlingsplanen redovisas. Kvalitetsredovisningen ska utarbetas under medverkan av lärare, övrig personal och elever, och elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet.

Kvalitetsredovisningen för Sigtunaskolan Humanistiska Läroverket uppvisar flera brister i förhållande till kraven i gällande förordning. I redovisningen behandlas inte skolans resultat och kvalitet i förhållande till nationella mål och det görs ingen bedömning mot dessa. Endast en del av det nationella uppdragets mål behandlas. Bland annat saknas kunskapsresultat, utbildningsresultat av värdegrundsarbetet, kvalitet i undervisningen samt utvärdering av likabehandlingsplanen. Åtgärder redovisas inte utifrån konstaterade brister i måluppfyllelsen. Elever och föräldrar har inte medverkat i arbetet med kvalitetsredovisningen, som inte heller bedöms fullgöra den avsedda funktionen att vara ett centralt instrument för styrning och utveckling. Redovisningen har heller inte gjorts känd på det sätt som förordningen föreskriver.

Skolinspektionen bedömer att skolans kvalitetsredovisning inte uppfyller förordningens krav och att åtgärder därför måste vidtas.

Uppföljning av anmälningsärende

Inom ramen för den regelbundna tillsynen har Skolinspektionen följt upp ett beslut i ett anmälningsärende (Skolverkets dnr 52-2007:1931, beslut med kritik 2008-03-18) angående avstängning av en gymnasieelev i följd av positivt drogtest. Sigtuna Skolstiftelse har inkommit med en redovisning av åtgärder med anledning av Skolverkets kritik, och de nu tillämpade rutinerna på skolan har uppmärksamats vid den regelbundna tillsynen.

Skolinspektionen finner att huvudmannen har vidtagit åtgärder i följd av Skolverkets beslut och att formerna för avstängning av elev i följd av positivt drogtest överensstämmer med författningarna.

På Skolinspektionens vägnar

Björn Persson
avdelningschef

Per Andersson
undervisningsråd

I ärendets slutliga handläggning har också undervisningsråden Ebba Svartz, Birgitta Knutsson Rohdin och Cecilia Hanö deltagit.

Kopia till
Sigtuna kommun